

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 231/07-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. novembra 2007 predbežne prerokoval sťažnosť B. A., t. č. vo výkone väzby, zastúpeného advokátom JUDr. J. U., T., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 8 ods. 1, 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 0 Tp 87/2007 zo 7. augusta 2007 a Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6 Tpo 60/2007 zo 14. augusta 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť B. A. odmieta.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. októbra 2007 doručená sťažnosť B. A., t. č. vo výkone väzby (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. U., T., v ktorej namieta porušenie svojho práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 8 ods. 1, 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), porušenie práva podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru a podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, porušenie práva nebyť dlhšie vo väzbe ako po dobu nevyhnutnú alebo byť prepustený počas konania podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru a podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a porušenie práva na preskúmanie zákonnosti väzby podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľovi bolo 16. februára 2007 oznámené uznesenie vyšetrovateľa Úradu justičnej a kriminálnej polície Krajského riaditeľstva Policajného zboru v T. sp. zn. ČVS: KRP-39/OVK-TN-2006 zo 16. februára 2007 o vnesení obvinenia za trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1, 2 písm. a), b), ods. 3 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov účinného do 31. decembra 2005 (ďalej len „Trestný zákon“) a za trestný čin porušovania domovej slobody podľa § 238 ods. 1 a 3 Trestného zákona. Uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 0 Tp 24/2007 z 18. februára 2007 bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. b) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Sťažovateľ aj prokurátor Krajskej prokuratúry v T. (ďalej len „prokurátor“) podali proti uzneseniu sťažnosť, Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) ich sťažnosti uznesením sp. zn. 6 Tpo 18/2007 z 9. marca 2007 zamietol.

Okresný súd uznesením sp. zn. 0 Tp 45/2007 z 30. apríla 2007 rozhodol o prepustení sťažovateľa z väzby na slobodu na základe jeho žiadosti z 5. apríla 2007. Krajský súd v konaní o sťažnosti prokurátora napadnuté uznesenie zrušil a žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby zamietol.

Prokurátor 24. júla 2007 predložil okresnému súdu návrh na predĺženie lehoty väzby sťažovateľa, o ktorom okresný súd rozhodol na verejnom zasadnutí 7. augusta 2007 uznesením sp. zn. 0 Tp 87/2007 tak, že lehotu väzby predĺžil do 16. novembra 2007. Sťažovateľ podal proti tomuto uzneseniu sťažnosť, ktorú bližšie neodôvodnil. Krajský súd

uznesením sp. zn. 6 Tpo 60/2007 zo 14. augusta 2007 sťažnosť zamietol. Rozhodnutie krajského súdu bolo doručené okresnému súdu 15. augusta 2007 a sťažovateľovi 21. augusta 2007.

Sťažovateľ namieta, že procesne vykonaným dokazovaním neboli zistené žiadne skutočnosti, z ktorých by vyplývali jeho kolúzne aktivity alebo dôvodná obava z kolúznych aktivít, ktoré by odôvodňovali väzbu podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, a neboli zistené ani také okolnosti, ktoré by odôvodňovali obavu, že by jeho prepustením na slobodu hrozilo, že bude zmarené alebo podstatne sťažené dosiahnutie účelu trestného konania v zmysle § 76 ods. 2 Trestného poriadku. Odôvodnenie uznesenia okresného súdu je nepresvedčivé, neurčité a nezrozumiteľné nielen čo sa týka dôvodov väzby a jej predĺženia, ale aj vo vzťahu k dôvodnosti podozrenia zo spáchania skutku, ktorý je sťažovateľovi kladený za vinu. Rozhodnutie sa nezaoberá všetkými procesne vykonanými dôkazmi, opomína vyhodnotenie dôkazov, ktoré svedčia v prospech sťažovateľa, a to negatívnu komparáciu pachových stôp, negatívnu daktyloskopickú komparáciu a svedeckú výpoveď a rekogníciu svedkom obžaloby J. T., ktorý neopoznal sťažovateľa a uviedol, že ho 22. augusta 2005 (v deň spáchania skutku) ani nikdy predtým nevidel. Z odôvodnenia uznesenia okresného súdu o predĺžení lehoty väzby nevyplýva, prečo nevyhovel návrhu obhajoby na zamietnutie návrhu prokurátora a jej skutkovým a právnym argumentom predneseným na verejnom zasadnutí 7. augusta 2007. Okresný súd sa nezaoberal obtiažnosťou veci vo vzťahu k sťažovateľovi a neuviedol, aké úkony je ešte potrebné vykonať, a teda dostatočne neodôvodnil, prečo nebolo možné skončiť trestné stíhanie a prečo prepustením sťažovateľa hrozí zmarenie alebo podstatné sťaženie účelu trestného konania.

Krajský súd sa v rozhodnutí, ktorým zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu o predĺžení lehoty väzby, formálne stotožnil s odôvodnením uznesenia okresného súdu a nenapravil jeho právne pochybenia. Sťažovateľ namieta, že uznesenie krajského súdu neobsahuje žiadne skutkové zistenia zakladajúce väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku a dôvod jej predĺženia podľa § 76 ods. 2 Trestného poriadku. Krajský súd neodstránil ani pochybenie okresného súdu, ktorý sa vo svojom rozhodnutí

nevysporiadal s obhajobou sťažovateľa na verejnom zasadnutí 7. augusta 2007 vo vzťahu k námietkam o nezákonnosti väzby a jej predĺženia.

Ďalej sa sťažovateľ v odôvodnení sťažnosti zaoberá hodnotením dôkazov, ktoré majú svedčiť v jeho prospech a spochybňovať, resp. vyvracať spáchanie skutku: „*výpovede svedka obžaloby J. T., ktorý na rekognícii uviedol, že nie som osobou, ktorá sa mala zúčastniť na lúpeži dňa 22. 08. 2005 a ani nikdy predtým sa so mnou nestretol, výpoveď údajného organizátora Ing. J. Š., že ma nepozná, záznamy z telekomunikačnej prevádzky preukazujú, že s uvedenými osobami som nebol v žiadnom kontakte pred dňom 22. 08. 2005, dňa 22. 08. 2005 ani po dni 22. 08. 2005, komparácia pachových stôp je negatívna a rovnako aj daktyloskopická komparácia je negatívna*“, a poukazuje, že jediným dôkazom v jeho neprospech sú výpovede poškodených manželov K. a ich konfrontácie s ním. Sťažovateľ sa dosiaľ márne domáhal psychofyzikálneho preskúmania pravdivosti jeho výpovede a výpovedí poškodených.

Sťažovateľ poukázal, že v čase vydania sťažnosťou napadnutých rozhodnutí už boli relevantné dôkazy procesne zabezpečené, nehrozilo nebezpečenstvo kolúzných aktivít a jeho prepustením by sa žiadnym spôsobom neohrozilo dosiahnutie účelu trestného konania. V súvislosti s dĺžkou väzby argumentuje s odvolaním sa na judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), že dĺžku väzby v trvaní šesť mesiacov už nemožno kvalifikovať ako väzbu v počiatočnom štádiu konania a jej predĺženie výlučne na základe dôvodnosti podozrenia zo spáchania trestného činu a formálneho konštatovania pretrvávajúceho väzobného dôvodu, nie je ústavne akceptovateľné.

Sťažovateľ preto žiada, aby ústavný súd vyslovil porušenie jeho základných práv uznesením okresného súdu sp. zn. 0 Tp 87/2007 zo 7. augusta 2007 a uznesením krajského súdu sp. zn. 6 Tpo 60/2007 zo 14. augusta 2007, aby zrušil označené uznesenie krajského súdu, prikázal krajskému súdu prepustiť ho z väzby na slobodu a uložil krajskému súdu nahradiť mu trovy konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy a podľa čl. 8 ods. 1 listiny osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a podľa čl. 8 ods. 2 listiny nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy a podľa čl. 8 ods. 5 listiny do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, ak sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom: (...) zákonné zatknutie alebo iné

pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní.

Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s čl. 5 ods. 1 písm. c), musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Sťažnosť v časti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, podľa čl. 8 ods. 1, 2 a 5 listiny a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 dohovoru postupom okresného súdu v konaní sp. zn. 0 Tp 87/2007 a jeho rozhodnutím zo 7. augusta 2007 o predĺžení lehoty väzby, ústavný súd odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie, pretože proti rozhodnutiu okresného súdu mal sťažovateľ k dispozícii riadny opravný prostriedok, ktorým sa mohol domáhať (a aj domáhal) preskúmania rozhodnutia okresného súdu a postupu, ktorý mu predchádzal. Tým, že v systéme všeobecného súdnictva existoval súd, v právomoci ktorého bolo poskytnúť ochranu právam, porušenie ktorých sťažovateľ namieta aj v konaní pred ústavným súdom, je v zmysle princípu subsidiarity vylúčené, aby o tejto časti sťažnosti rozhodoval ústavný súd.

V súvislosti s právom na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, podľa čl. 8 ods. 1, 2 a 5 listiny a podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 dohovoru sťažovateľ namieta, že uznesenie krajského súdu je arbitrárne a neodôvodnené, krajský súd nedostatočne preskúmal dôvody jeho väzby, jednostranne vyhodnotil vykonané

dôkazy a nevysporiadal sa s jeho argumentáciou, ktorú predniesol v konaní pred okresným súdom.

Konanie vedené krajským súdom inicioval sťažovateľ podaním sťažnosti, ktorá je návrhom na preskúmanie zákonnosti ďalšieho trvania väzby a vzťahujú sa naň záruky vyplývajúce z čl. 5 ods. 4 dohovoru (rozsudok Jabłoński v. Poľsko z 21. decembra 2000, č. 33492/96, § 87). Právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná, je obsiahnuté aj v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a v čl. 8 ods. 2 a 5 listiny (III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03).

Pozbaviť niekoho osobnej slobody podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru možno len „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“ a každé dohovorom prípustné pozbavenie osobnej slobody [čl. 5 ods. 1 písm. a) až f)] musí byť „zákonné“. Dohovor tu teda priamo odkazuje na vnútroštátne právo, a preto rešpektovanie tohto práva je integrálnou súčasťou záväzkov zmluvných štátov (Lukanov v. Bulharsko z 20. marca 1997, § 43).

Článok 5 ods. 4 dohovoru tým, že osobám pozbaveným slobody zaručuje právo iniciovať konanie, v ktorom môžu spochybníť zákonnosť pozbavenia slobody, dáva týmto osobám právo aj na to, aby po začatí takéhoto konania bolo súdom urýchlene rozhodnuté o zákonnosti pozbavenia slobody a nariadené jeho ukončenie, ak sa ukáže ako nezákonné (Rehbock c. Slovinsko, rozhodnutie z 28. novembra 2000, Vodeničarov c. Slovenská republika, rozsudok z 21. decembra 2000, § 33 - 36). Článok 5 ods. 4 dohovoru oprávňuje na skúmanie procedurálnych a hmotných podmienok, ktoré sú podstatné na to, aby v zmysle dohovoru bolo ich pozbavenie slobody „zákonné“. To znamená, že príslušný súd nielenže musí preskúmať súlad s procedurálnymi požiadavkami vnútroštátneho práva, ale tiež oprávnenosť podozrenia, na ktorom sa zatknutie zakladá, a legitimitu cieľa sledovaného zadržaním a následnou väzbou (napr. Butkevičius c. Litva, rozsudok ESĽP z 26. marca 2002, § 43).

Požiadavka preskúmania hmotných podmienok („substantive requirement“) znamená povinnosť preskúmať okolnosti svedčiace pre a proti väzbe a rozhodnúť, s poukazom na kritériá právne, či sú dané dôvody opodstatňujúce väzbu, ako aj prepustiť osobu na slobodu, pokiaľ také dôvody neexistujú (napr. rozsudok vo veci Schiesser v. Švajčiarsko zo 4. decembra 1979, Séria A, č. 34, § 31).

Podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mať objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie.

Podľa § 76 ods. 2 Trestného poriadku ak by lehota trvania väzby v prípravnom konaní presiahla šesť mesiacov, prokurátor je povinný podať sudcovi pre prípravné konanie návrh na predĺženie lehoty väzby, ak obvineného z väzby neprepustí sám. Predĺžiť lehotu väzby obvineného možno len vtedy, ak bol návrh prokurátora doručený súdu najmenej 15 pracovných dní pred uplynutím šesťmesačnej lehoty a ak nebolo možné pre obťažnosť veci alebo z iných závažných dôvodov trestné stíhanie v tejto lehote skončiť a prepustením obvineného na slobodu hrozí, že bude zmarené alebo podstatne sťažené dosiahnutie účelu trestného konania.

Podľa § 176 ods. 2 Trestného poriadku v odôvodnení uznesenia treba, ak to prichádza podľa povahy veci do úvahy, uviesť najmä skutočnosti, ktoré sa považujú za dokázané, dôkazy, o ktoré sa skutkové zistenia opierajú, úvahy, ktorými sa rozhodujúci orgán spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, ako aj právne úvahy, na základe ktorých podľa príslušných ustanovení zákona posudzoval dokázané skutočnosti.

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a

b) konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Krajský súd v úvode odôvodnenia uznesenia sp. zn. 6 Tpo 60/2007 zo 14. augusta 2007 rekapituloval rozhodnutie okresného súdu a konštatoval, že po preskúmaní správnosti výroku napadnutého uznesenia a konania, ktoré mu predchádzalo, zistil, že sťažnosť sťažovateľa nie je dôvodná. Ďalej v odôvodnení uviedol:

„...Doposiaľ vykonanými dôkazmi u obvineného B. A. nebolo zoslabené resp. vyvrátené podozrenie, že je jedným z páchatel'ov lúpežného prepadnutia, ktoré bolo vykonané 22. 8. 2005 voči poškodeným J. a K. K.. Samotní poškodení J. K. a K. K. nezávisle od seba vo svojich výpovediach objektívne a zásadne usvedčujú obvineného B. A. zo spáchania trestnej činnosti v tom, že tohto opoznali v herni v N. 15. 2. 2007 ako jedného z páchatel'ov trestného činu lúpeže a túto skutočnosť aj bezodkladne oznámili vyšetrovateľovi, ktorý bezodkladne vo veci začal potom konať. V rámci vyšetrovania neboli produkované také dôkazy, ktoré by relevantne zoslabili alebo vyvrátili podozrenie u obvineného B. A. zo spáchania trestnej činnosti, resp. dôkazy, ktoré by spochybnili vieryhodnosť výpovedí svedkov poškodených J. K. a K. K.. Zo spisového materiálu ďalej vyplýva, že vyšetrovateľ vykonáva priebežne úkony za účelom zabezpečenia dôkazov tak, ako na ne poukazuje vo svojom návrhu Krajská prokurátorka v T. a tiež sudca pre prípravné konanie okresného súdu vo svojom rozhodnutí s ktorými závermi sa stotožnil aj krajský súd.

Krajský súd sa taktiež stotožnil s právnym záverom sudcu pre prípravné konanie vysloveným vo vzťahu k ďalšiemu trvaniu kolúzných dôvodov väzby u obvineného B. A. v zmysle § 71 ods. 1 písm. b) Tr. por. V tejto súvislosti aj krajský súd poukazuje na tú skutočnosť, že práve obvinený B. A. potom ako bol opoznaný poškodenými preukázateľne nepravdivo tvrdil vo svojej výpovedi zo 16. 2. 2007 ako aj pri konfrontácii s poškodenými, že J. K. pri návšteve herne 15. 2. 2007 ho vydieral tak, že ak mu nedá 100.000,- Sk zatahne ho do nejakej lúpeže, ktorými výpovedami sa snažil vystaviť poškodených – svedkov do postavenia nevieryhodnosti v tom, že voči nemu nehovoria pravdu, keď ho opoznali ako páchatel'a trestnej činnosti. Na základe uvedeného je možné konštatovať, že obvinený B. A. bez predstretia konkrétneho obhajobného prednesu hneď po oboznámení jeho osoby poškodenými sa snažil vytvoriť takú situáciu, resp. vyvíjal aktivitu – nepodložené obvinenie

z vydierania poškodených, ktoré vo vzájomnom súvisi s poukazom na charakter trestnej činnosti, okolnosti a spôsob jej spáchania naďalej u neho preukazujú dôvodnosť podozrenie, pričom tieto skutočnosti u neho plne odôvodňujú aj záver o dôvodnosti obavy z následkov predpokladaných a uvedených v § 71 ods. 1 písm. b) Tr. por. teda dôvodov pre ktoré bol vzatý do väzby. “

Sťažovateľ namieta, že krajský súd nedostatočne preskúmal a nesprávne vyhodnotil dôvodnosť podozrenia zo spáchania skutku, za ktorý mu bolo vznesené obvinenie, existenciu väzobného dôvodu a nevysporiadal sa s jeho argumentáciou, ktorú v tejto súvislosti predniesol v konaní o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby pred okresným súdom.

Sťažnosť podanú krajskému súdu sťažovateľ písomne neodôvodnil. Zo zápisnice o verejnom zasadnutí pred okresným súdom zo 7. augusta 2007 vyplýva, že obhajca sťažovateľa namietal, že neboli zabezpečené všetky ním navrhované dôkazy - výpisy prichádzajúcich a odchádzajúcich hovorov z telefónnych čísiel mobilných operátorov, ktoré sťažovateľ používal v relevantnom čase, vrátane identifikácie jeho pohybu v deň spáchania skutku 22. augusta 2005 podľa prihlasovania sa telefónov na jednotlivé vysielacie, preskúmanie pravdivosti jeho výpovede a výpovede poškodených na detektore lži, a poukázal na negatívnu komparáciu pachových stôp a daktyloskopických stôp a výpoveď J. T., ku ktorej uviedol, že keby mu obžaloba nedôverovala, nedala by mu možnosť zníženia trestu pod podmienkou, že bude vypovedať pravdivo o všetkých skutočnostiach, ktoré sú mu o veci známe. Obhajca ďalej namietol nedôvodnosť obavy z kolúzných aktivít sťažovateľa, pretože z výpisov telefónnych hovorov nevyplýva žiadna komunikácia sťažovateľa s ďalšími obvinenými, niektorých z nich sťažovateľ ani nepozná a dôkazy, ktoré by preukazovali obavu z kolúzných aktivít sťažovateľa, nepredložil ani prokurátor.

Z judikatúry ústavného súdu a ESLP vyplýva, že v odôvodnení uznesenia o preskúmaní zákonnosti väzby nemusí dať súd odpoveď na všetky otázky, ale len na tie, ktoré sú podstatné pre záver o existencii zákonných dôvodov väzby (II. ÚS 38/05, obdobne Nikolova c. Bulharsko z 25. marca 1999).

Úlohou ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je konať ako súd tretej alebo štvrtej inštancie, ale jeho úlohou je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, s ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 165/02). Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľove námietky predstreté v sťažnosti ústavnému súdu nespochybňujú skutkový a právny záver krajského súdu o pretrvávaní dôvodného podozrenia zo spáchania skutku, za ktorý bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie. Svoje úvahy o hodnotení vykonaných dôkazov krajský súd uviedol v odôvodnení uznesenia, pričom uviedol, ktoré skutočnosti boli pre jeho závery rozhodujúce, a vyhodnotil dôkazy spochybňujúce spáchanie trestného činu sťažovateľom (výpovede poškodených sťažovateľa usvedčujú, dosiaľ iné dôkazy nespochybnili ich vierohodnosť, neboli produkované také dôkazy, ktoré by relevantne spochybnili alebo vyvrátili podozrenie u sťažovateľa). Tento hodnotiaci záver krajského súdu je v rozpore s hodnotením sťažovateľa, nie je však v takom rozpore so skutkovým stavom známym v čase rozhodovania krajského súdu, ktorý by viedol k záveru o nedôvodnosti podozrenia voči sťažovateľovi. Zákonný dôvod väzby sťažovateľa podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku krajský súd skutkovo odôvodnil jeho správaním bezprostredne po tom, ako ho poškodení označili ako jedného z páchatel'ov trestného činu, keď ich nepravdivo obvinil z vydierania, čo krajský súd vyhodnotil ako jeho snahu o spochybnenie vierohodnosti výpovedí poškodených, a v spojení s charakterom trestnej činnosti a spôsobom jej spáchania dospel k právnemu záveru, že uvedený väzobný dôvod trvá aj naďalej. Podľa názoru ústavného súdu s ohľadom na povahu dôvodov vzneseného obvinenia (obvinenie zo závažnej násilnej trestnej činnosti, na ktorej sa malo podieľať viacero páchatel'ov) ide o takú konkrétnu skutočnosť, ktorou bolo možné v čase rozhodovania krajského súdu odôvodniť ďalšie trvanie väzby u sťažovateľa. V tejto súvislosti poukazuje ústavný súd aj na rozhodnutie ESLP vo veci Kučera v. Slovenská republika zo 17. júla 2007 (§ 95), v ktorom s odvolaním sa na predošlú judikatúru uviedol, že v prípadoch, ktoré sa týkajú organizovaných skupín, je nebezpečenstvo, že zadržaný môže po prepustení vyvíjať nátlak na svedkov alebo spoluobvinených alebo inak mariť konanie, často mimoriadne vysoké.

Krajský súd vo svojom rozhodnutí nesumarizoval argumentáciu sťažovateľa prednesenú na verejnom zasadnutí pred okresným súdom, ústavný súd sa však nestotožňuje s názorom sťažovateľa, že sa s jeho námietkami nevysporiadal, pretože rozhodnutie odôvodnil ústavne prijateľným spôsobom, nie však v súlade s argumentáciou sťažovateľa, čo však aj s prihliadnutím na skutočnosť, že v sťažnosti krajskému súdu túto námietku nevzniesol, nemožno považovať za postup, ktorým by porušil právo sťažovateľa na preskúmanie zákonnosti jeho väzby.

Sťažovateľ namietal v spojitosti s nezákonnosťou svojej väzby aj jej neprimeranú dĺžku, a tým aj porušenie práva byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania, ktoré je zaručené v čl. 5 ods. 3 dohovoru a vyplýva aj z čl. 17 ods. 5 ústavy.

Primeranosť doby trvania väzby sa posudzuje v každej veci podľa jej osobitných okolností, pričom podstatnými sú predovšetkým: pretrvávanie dôvodného podozrenia, že osoba pozbavená osobnej slobody spáchala trestný čin, významné a dostatočné dôvody pre toto pozbavenie a osobitná starostlivosť (urýchlenie) príslušných orgánov pri vedení konania proti nej (napr. III. ÚS 7/00).

Z rozhodovacej činnosti ESĽP vo vzťahu k čl. 5 ods. 3 dohovoru (napr. Wemhoff v. Nemecko z 27. júna 1968, § 12; Stogmüller v. Rakúsko z 11. novembra 1969, § 4; Letellier v. Francúzsko z 26. júna 1991, § 35; Punzelt v. Česká republika z 25. apríla 2000, § 73 a Jecius v. Litva z 31. júla 2000, § 93) vyplýva, že dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, hoci je *conditio sine qua non* pre väzbu, samo osebe môže byť len dočasným väzobným dôvodom (skôr v počiatkových štádiách trestného konania). Pokiaľ má väzba trvať aj naďalej, musí k tomuto jej základnému predpokladu pristúpiť ďalší významný a dostatočný dôvod, resp. dôvody ustanovené vnútroštátnym zákonom, pričom kompetentné orgány musia navyše vo väzobnej veci postupovať s osobitnou starostlivosťou.

Sťažovateľ bol vzatý do väzby rozhodnutím z 18. februára 2007 s tým, že väzba začína od 16. februára 2007 o 17. 50 h. Uznesením zo 7. augusta 2007 okresný súd predĺžil lehotu jeho väzby v rámci zákonom prípustnej lehoty jej trvania v prípravnom konaní

do 16. novembra 2007 a uviedol, že táto doba je podľa jeho názoru primeraná a dostačujúca na ukončenie prípravného konania. Zákonným dôvodom na vzatie sťažovateľa do väzby a aj na predĺženie lehoty jej trvania bola obava z kolúzných aktivít v zmysle § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. Ústavný súd už vyslovil, že nezistil dôvod na zasahovanie do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov pri posudzovaní dôvodnosti podozrenia, že sa sťažovateľ dopustil stíhaného trestného činu ani pri posudzovaní opodstatnenosti väzobného dôvodu. Sťažovateľ v sťažnosti nenamietal prietiahy v postupe orgánov činných v trestnom konaní ani konštatovanie krajského súdu v napadnutom uznesení sp. zn. 6 Tpo 60/2007 zo 14. augusta 2007, že vyšetrovateľ vykonáva priebežne úkony za účelom zabezpečenia dôkazov. Preto sa ústavný súd nezaoberal posúdením, či orgány činné v trestnom konaní postupujú vo veci samej s urýchlením a osobitnou starostlivosťou.

Ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi námietkami sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom a jeho právom na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, právom na urýchlené preskúmanie zákonnosti väzby a právom byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania tak, ako sú zaručené v čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 dohovoru, v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a v čl. 8 ods. 1, 2 a 5 listiny, a preto sťažnosť odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. novembra 2007